

KARLSTADS UNIVERSITET

Flexibel utbildning 2006-2009

Slutrapport

Lena E Johansson

8/15/2010

 Karlstads universitet	Dokumentnamn Slutrapport	Projekt Flexibel utbildning 2006-2009			
Författare Lena E Johansson	Godkänd av Biblioteksrådet	Datum 2010-08-15	Dokumentnr./Dnr DnrC2010/587	Revision	Sida 2(20)

 Karlstads universitet	Dokumentnamn Slutrapport	Projekt Flexibel utbildning 2006-2009			
	Författare Lena E Johansson	Godkänd av Biblioteksnämnden	Datum 2010-08-15	Dokumentnr./Dnr DnrC2010/587	Revision

Innehållsförteckning

1. Projektinformation	3
a. Projektets mål och syfte	3
b. Historik.....	5
2. Projektets resultat versus projektets mål	8
a. Projektets resultat versus projektplanen.....	8
b. Projektets tidplan.....	9
c. Projektets budget.....	9
3. Utvärdering av projektets utförande	9
a. Projektorganisationen.....	9
b. Projektets arbetsgrupper och kommunikation.....	10
c. Kompetensutveckling.....	10
4. Erfarenheter och observationer	10
a. Positiva och negativa erfarenheter	10
b. Svårigheter och problem	11
5. Förslag till förbättringar/erfarenheter till kommande projekt	12
6. Övrigt	13

Bilagor

Bilaga 1 Organisering av distansutbildning

Bilaga 2 Statistik: antalet studenter som läser på distans på Karlstads universitet

Bilaga 3 Projektorganisation och projektdeltagare 2006-2009

 Karlstads universitet	Dokumentnamn Slutrapport	Projekt Flexibel utbildning 2006-2009			
Författare Lena E Johansson	Godkänd av Biblioteksrådet	Datum 2010-08-15	Dokumentnr./Dnr DnrC2010/587	Revision	Sida 4(20)

 Karlstads universitet	Dokumentnamn Slutrapport	Projekt Flexibel utbildning 2006-2009			
	Författare Lena E Johansson	Godkänd av Biblioteksnämnden	Datum 2010-08-15	Dokumentnr./Dnr DnrC2010/587	Revision

Slutrapport för projekt Flexibel utbildning 2006 – 2009

Slutrapport¹ för projektet Flexibel utbildning 2006-2009 innehåller en översiktlig beskrivning av de beslut och viktiga händelser som påverkat projektet samt en summering av projektresultat och observationer.

Projektet Flexibel utbildning startade med en förstudie 2006 och fortsatte därefter i tre år, till och med 2009². Projektets grundtanke att *stödja utvecklingen av flexibel utbildning* har hela tiden varit central men projektet har ändrat form, fokus och organisationstillhörighet under verksamhetsåren.

Vid tidpunkten för projektstarten 2006 saknade frågor om flexibel utbildning tydlig och klar förankring i organisationen. Det saknades ett övergripande ansvar och avsättningar i budget för att driva frågor inom verksamhetsområdet.

Att utveckla flexibel utbildning är ett brett uppdrag som påverkar många delar av en organisation. Ibland saknas erfarenhet och kunskap om vad denna utveckling fordrar. Frågan är inte enkel. Hur tillförsäkras man universitetets utbildningar, lärare och studenter trygghet och kvalitet vid genomförande av flexibel utbildning?

1. Projektinformation

a. Projektets mål & syfte

Den strategiska tanken och syftet med att starta ett projekt för flexibel utbildning 2006 var att lyfta upp och tydliggöra frågor som inte hade en klar hemvist i organisationen samt att placera ansvaret för frågorna centralt. Med förstudien som underlag genomföra nödvändiga förändringar i organisationen.

Det är mot denna bakgrund som starten och målformuleringarna av projektet bör ses. Det fanns en vilja att *stödja utvecklingen av flexibel utbildning*.

Hur skall ett sådant uppdrag formuleras och vad krävs för att genomföra det? I efterhand kan man konstatera att de beslut och ansatser som formulerades för projektet har varit övergripande och generella. Syfte och mål har egentligen inte klargjorts. De beslut och ansatser som ändå formulerades för projektet gav utrymme för olika tolkningar av uppdraget.

¹ Projektrapporten följer den mall för projektredovisning som används på Karlstads universitet.

² Rektorsbeslut och tidigare slutrapporter redovisas via länkar sist i denna rapport

 Karlstads universitet	Dokumentnamn Slutrapport	Projekt Flexibel utbildning 2006-2009			
	Författare Lena E Johansson	Godkänd av Biblioteksnämnden	Datum 2010-08-15	Dokumentnr./Dnr DnrC2010/587	Revision

”Målen” förändrades också under projekttiden. *Det har skett en glädning från att stödja flexibel utbildning till att stödja flexibla former inom ramen för traditionell campusutbildning.* På det sättet breddades projektet ytterligare och berörde även traditionell campusutbildning.

Ambitionen vid projektstarten var att genom en förstudie få klarhet i vad som behövde utvecklas och förändras samt att placera ansvaret för detta i ledningen för universitetet.

En förstudie etablerades och genomfördes under 2006. Därefter fortsatte projektet under tre verksamhetsår. I nedanstående citat från de Rektorsbeslut³ och underlag som har funnits för projektets styrning framträdde i huvudsak tre övergripande målsättningar eller ansatser för projektet att arbeta efter.

- Etablera en förstudie med *mål att ta fram ett beslutsunderlag för Kau's satsning avseende flexibel utbildning*. Förstudien skall behysa olika perspektiv såsom organisation, teknik, pedagogik, kompetensförsörjning samt information (C2006/142).
- Målsättningen på sikt är att begreppet flexibel utbildning ej skall ses som någon specifik utbildning utan är som en naturlig del inom grundutbildningen och som genomsyrar all utbildning till olika grad. Denna målsättning är även tydliggjord i Karlstads universitetets Vision 2015.

För att säkerställa och motivera till fortsatt satsning inom flexibel utbildning och att de förslag till beslut som ovanstående förstudierapport definierat föreslås att uppföljning av åtgärder baserat på förslagen sker inom Universitetsledningen. Som en del i det föreslås att en ledamot i Universitetsledningen får huvudansvaret avseende planering, uppföljning och rapportering (C2006/197).

- Under 2009 finns i Lokala uppdrag en generell skrivning under Allmänna riktlinjer, *all verksamhet skall arbeta för att utveckla och öka andelen flexibla utbildningsformer inom kurser och program*. Ett särskilt uppdrag ges till universitetsbiblioteket att fullfölja projektet Flexibel utbildning med ambition att *öka graden av flexibla former i universitetets utbildningar (C2009/85)*.

Ovanstående projektmål är övergripande och delvis visionära till sin karaktär.

³ Rektorsbeslut (Dnr C2006/142), (DnrC2006/197), (Dnr C2009/85)

 Karlstads universitet	Dokumentnamn Slutrapport	Projekt Flexibel utbildning 2006-2009			
	Författare Lena E Johansson	Godkänd av Biblioteksnämnden	Datum 2010-08-15	Dokumentnr./Dnr DnrC2010/587	Revision

b. Historik

Nedan beskrivs de omständigheter som påverkat projektet nationellt och lokalt.

Nationellt perspektiv

Under slutet av 90-talet expanderade högskolor och universitet och antalet studenter ökade kraftigt. Redan i regleringsbrevet för 1997 ingick en bestämmelse om att *”högskolorna skall erbjuda distansutbildning samt fortbildning och vidareutbildning i minst samma omfattning som tidigare”*. I 1999 års regleringsbrev blev man lite tydligare med sina avsikter och angav att högskolorna *”bör förbättra förutsättningarna för individers fortbildning och vidareutbildning genom att öka tillgängligheten till utbildningsutbudet i vissa avseenden. Lärosätets grad av tillgänglighet avspeglas i volymen av ett antal utbildningsformer mm såsom kurser med lägre studietakt än helfart (kvarter- och halvfartskurser), kurser på andra tider än dagtid vardagar, andel individer över en viss ålder, distansutbildning, samt uppdragsutbildning”*. I 2001 års regleringsbrev skrevs att *”tillgängligheten av fortbildning, vidareutbildning och distansutbildning bör öka i förhållande till föregående år”*.

Vid denna tidpunkt började också den IT-baserade utbildningen bli ett verkligt högprioriterat område och Nätuniversitetet lanserades i budgetpropositionen för 2002. Den inte helt blygsamma målsättningen var att Sverige inom några år skulle vara världsledande inom området. Högskolorna tilldelades särskilda medel efter ett ansökningsförfarande. I regleringsbrevet dök så uttrycket IT-stödd distansutbildning för första gången upp 2003, då det sades att universitet och högskolor skulle *”öka tillgängligheten och omfattningen av IT-stödd distansutbildning inom högre utbildning”*. Detta speciella mål fanns sedan kvar t.o.m. regleringsbrevet för 2006.

Vid tillkomsten av Myndigheten för Sveriges Nätuniversitet 2002 ökade utvecklingen av distansutbildning lavinartat.

Under 2004 genomförde Nätuniversitetet en studie⁴, se Bilaga 1 Organisering av distansutbildning⁵, mål, visioner, strategiska beslut och organisatoriska förändringar av betydelse för den IT-stödda distansutbildningen vid lärosäten i Sverige. I rapporten konstateras att den enda rimliga modellen för att få till stånd en mer hållbar och ekonomiskt försvarbar organisatorisk utveckling är den s.k. centralmodellen. På den nivån kan gemensam infrastruktur på

⁴ Från ord till handling, 2004, Nätuniversitetet, Margareta Gisselberg, Hans-Olof Forsberg och Katarina Riabacke

⁵ Bilaga 1 Organisering av distansutbildning (utdrag ur Nätuniversitetets studie).

 Karlstads universitet	Dokumentnamn Slutrapport	Projekt Flexibel utbildning 2006-2009			
	Författare Lena E Johansson	Godkänd av Biblioteksnämnden	Datum 2010-08-15	Dokumentnr./Dnr DnrC2010/587	Revision

IKT-sidan samt tjänster för samordning, utbildning, pedagogiskt stöd och teknisksupport inrättas till nytta för hela lärosätet. Detta är dock beroende av dels målsättning och prioritering på högsta ledningsnivå, dels avsättningar i budget för beslutade satsningar. Få lärosäten hade centrala stödverksamheter för utveckling av IT-stödd distansutbildning, konstaterades i rapporten.

Under 2006 ombildades myndigheten för Sveriges Nätuniversitet och fick ett breddat uppdrag. Den nya myndigheten, NSHU-Myndigheten för nätverk och samarbete inom högre utbildning, fick ansvar för pedagogisk utveckling, breddad rekrytering och IT-stödd distansutbildning. Verksamhetschefen menade att pedagogisk utveckling och breddad rekrytering var målen och att IT-stödd distansutbildning var medlet för att uppnå detta. Verksamheten blev kortvarig och 2008 lades myndigheten ner. Ansvaret för pedagogisk utveckling och IT-stödd distansutbildning flyttades ut på respektive lärosäte.

Lokalt perspektiv – Karlstad universitet

I december 2001 avvecklades grundutbildningsnämnden för Livslångt lärande(GUN5). Den nämnden hade ett särskilt uppdrag för att arbeta och besluta i frågor rörande distansutbildning. I januari 2002 startade projektet Flexibel utbildning och livslångt lärande (FULL-projektet). Projektet hade till uppgift att identifiera behov av stöd till flexibel utbildning samt föreslå former för hur stödet skulle utvecklas och organiseras.

I januari 2003 inrättades Institutet för högskolepedagogik och lärprocesser (HELP) på Karlstads universitet med organisatorisk placering under universitetsbiblioteket för att samordna och utveckla stödet till flexibel utbildning. Under denna period arbetade Region Värmland för att Karlstads universitet skulle bilda ett råd för flexibel utbildning med representanter från olika kommuner och universitet. Universitetet hörsammade inte detta önskemål.

I samband med den administrativa översynen hösten 2004 utvärderades verksamheten på HELP. I utredningen konstateras att det fanns behov av det stöd som institutet erbjöd men att det saknades legitim förankring och resurser för att fortsätta att driva verksamheten. Institutet (HELP) avvecklades 2005⁶.

Verksamheterna inom HELP fördelades på tre olika enheter. Ansvar för support och pedagogiska verktyg fick

⁶ Rektorsbeslut Dnr C2004/325 Utvärdering av processerna kring distansutbildning.

 Karlstads universitet	Dokumentnamn Slutrapport	Projekt Flexibel utbildning 2006-2009			
	Författare Lena E Johansson	Godkänd av Biblioteksnämnden	Datum 2010-08-15	Dokumentnr./Dnr DnrC2010/587	Revision

universitetsbiblioteket, ansvar för samarbete med Nätuniversitetet fick avdelningen för Utbildning och forskning och ansvar för högskolepedagogik fick Institutionen för utbildningsvetenskap. I utredningen fanns även framskrivet att vicerektor hade ett särskilt ansvar för att budgetera och avsätta medel för insatser inom området, då ekonomiskt utrymme åter fanns. Vicerektors ansvar/uppdrag fanns inte i beslutet om avveckling. Återigen uppstod ett tomrum där inget övergripande samlat ansvar fanns för utveckling av flexibel utbildning. Många frågor föll mellan stolarna.

Samtidigt växte intresset hos studenterna för att läsa flexibelt. Andelen studenter som vill studera på ett flexibelt sätt har ökat under de senaste femton åren. Se bilaga 2 Statistik⁷. Under projektiden har de studenter som läser flexibelt ökat från 16 % till 24 % av universitetets hela volym.

En omorganisation av hela universitetet planerades och frågorna om flexibel utbildning fick stå tillbaka. Under 2006 genomfördes omorganisationen där så mycket ansvar som möjligt decentraliserades ut till de fyra olika fakulteterna. Avdelningen för utbildning och forskning avvecklades och de administrativa enheterna samlades under universitetsdirektören. Det fanns fortfarande inte någon med strategiskt övergripande ansvar för frågor om flexibel utbildning.

Det är mot denna bakgrund som IT-strategen lyfte frågan om utveckling och stöd för flexibel utbildning i universitetets ledningsgrupp våren 2006 och beslutet om att starta en förstudie fattas.

Nedan redovisas resultat, erfarenheter och observationer under projektperioden.

⁷ Bilaga 2 Statistik: antalet studenter som läser på distans på Karlstads universitet.

 Karlstads universitet	Dokumentnamn	Projekt			
	Slutrapport	Flexibel utbildning 2006-2009			
Författare	Godkänd av	Datum	Dokumentnr./Dnr	Revision	Sida
Lena E Johansson	Biblioteksnämnden	2010-08-15	DnrC2010/587		10(20)

2. Projektets resultat versus projektets mål

a. Projektets resultat vs projektplanen

Har det varit möjligt för projektet att stödja och utveckla flexibel utbildning med de resurser och den organisation som funnits? Har frågorna om flexibel utbildning funnit sin plats i organisationen? Har förstudiens resultat tagits till vara?

Det första uppdraget att ta fram en förstudie, genomfördes i ett brett upplagt projekt med ca 30 deltagare. Förstudien resulterade i 15 konkreta förslag som tog sin utgångspunkt i vad lärarna såg som angelägna förändringsbehov. I efterhand kan man se att dessa förslag strandade och mycket få av de ansatser som togs fram har genomförts. Trots detta fick frågor om flexibel utbildning en nystart 2006 och den oenighet och splittring som fanns i organisationen bilades delvis.

Vad har då projektet gjort⁸? Vid en tillbakablick och genomläsning av tidigare rapporter framgår att många har deltagit i arbetet. Det har tagits fram beslutsunderlag och olika utbildningar för anställda på universitetet i form av konferenser och seminarier har genomförts. Utifrån ”goda exempel” har det producerats filmer och vi har deltagit på konferenser i Sverige och i Europa. Aktiviteterna har haft karaktären av tillfälliga insatser mer än av bestående förändringar. Möten med Nätuniversitetet och Högskoleverket har genomförts. Frågor om kvalitet i flexibel utbildning har ägnats särskild uppmärksamhet. Projektet har bidragit till att kasta ljus över frågorna, sprida kunskap till kollegor, hitta nya arbetsformer och förhoppningsvis ökat medvetenheten om nya utbildningsformer. Prorektor har under två år varit ansvarig för projektet för flexibel utbildning. Antalet kurser som genomförs flexibelt ökar och antalet studenter likaså.

Det är trots allt flera förslag som lyftes fram i förstudien som inte har realiserats. Några förslag har genomförts senare och en del också oberoende av projektet. Projektet har inte haft mandat att på ett mer genomgripande sätt påverka strukturer eller beslut.

Vid starten av projektet borde styrgruppen ha bestått av rektor (alternativt prorektor) dekaner, universitetsdirektör och biblioteksdirektör med tanke på frågans dignitet. I stället placerades ansvaret hos de administrativa cheferna som kanske inte hade rätt mandat på fakulteterna. En tydligare förankring i ledningen hade

⁸ Fullständiga slutrapporter finns längst bak i dokumentet, via länkar.

 Karlstads universitet	Dokumentnamn Slutrapport	Projekt Flexibel utbildning 2006-2009			
	Författare Lena E Johansson	Godkänd av Biblioteksnämnden	Datum 2010-08-15	Dokumentnr./Dnr DnrC2010/587	Revision

kanske skapat bättre förutsättningar för projektet.

De återkommande organisationsförändringarna (som redovisas under rubriken Projektorganisationen) har också bidragit till att det som från början var projektets ambition förmodligen gått förlorat.

b. Projektets tidplan

Projektet startade i april 2006 och avslutades i december 2009. Aktiviteter har i huvudsak genomförts inom de tidsramar som funnits för arbetet.

Det som ligger utanför tidplanen är utvärderingen av projektets två sista år som genomförs under april – juli 2010 och redovisas i augusti 2010.

c. Projektets budget

Under 2006-2007 fanns inga extra anslag för projektet. Under 2008-2009 fick projektet 1mkr respektive 500 tkr från rektors strategiska resurs. Medfinansiering från fakulteterna med mellan 5-15% tjänst för fakultetskoordinatorerna önskades. Fakulteterna har i olika grad bidragit till medfinansiering från 0-15%. Totalt för två år var bidraget 400 - 550 tkr.

3. Utvärdering av projektets utförande

En särskild utvärdering av projektets två sista år pågår under april-juli och kommer att redovisas till Biblioteksnämnden i augusti 2010. Utvärderingen genomförs av personal på ämnet Arbetsvetenskap, Karlstads universitet⁹.

a. Projektorganisationen

Förutsättningarna för projektorganisationen, projektledning, styrgrupper och chefer har ändrats för varje nytt verksamhetsår. Initiativtagare har lämnat projektet och nya ansvariga har tagit över. De strategiska staberna som från början initierade projektet avvecklades 2008 och väsentliga besparingar genomfördes på universitetet. Ansvaret för projektet flyttades till universitetsbiblioteket 2009. Mycket energi och kraft har lagts på reorganisering.

Under projektåren har även samtliga tjänster i ledningen för

⁹ En utvärdering av projektet Flexibel utbildning, Erik Lindholm. Fakulteten för ekonomi, kommunikation och IT. DnrC2010/587

 Karlstads universitet	Dokumentnamn Slutrapport	Projekt Flexibel utbildning 2006-2009			
	Författare Lena E Johansson	Godkänd av Biblioteksnämnden	Datum 2010-08-15	Dokumentnr./Dnr DnrC2010/587	Revision

universitetet (rektor, prorektor och universitetsdirektör) bytt innehavare. Det har genomförts en omorganisation av hela universitetet och inom fakulteterna har ledningsstrukturen förändrats. Resultat och genomslag har påverkats i hög grad av alla organisations- och personalförändringar.

Kontinuiteten och uthållighet representeras av projektmedarbetarna och projektledaren. De har deltagit under i stort sett hela perioden.

Sett i backspegeln har detta inte varit en optimal miljö för projektet att verka i och det hade kanske varit bättre att avsluta projektet tidigare.

b. Projektets arbetsgrupper och kommunikation

En detaljerad beskrivning av projektbeställare, styrgrupper och projektmedarbetare för respektive verksamhetsår finns i Bilaga 3¹⁰.

Under projekttiden har avsevärda ansträngningar gjorts för att informera om projektet flexibel utbildning via artiklar på det lokala intranätet. Utvecklingskoordinatorerna har ansvarat för informationen ute på fakulteterna. Bristande kontinuitet bland ansvariga för projektet har förmodligen bidragit till informationsluckor.

c. Kompetensutveckling

För de deltagare, medarbetare och lärare som varit berörda av projektet har ökad kunskap och insikter i frågor om flexibel utbildning vunnits. Vi har också fått erfara hur komplex frågan är och hur svårt det har varit att driva ett universitetsgemensamt projekt där fakulteterna har olika uppfattningar om frågan. Vi har också utvecklat kompetenser inom projektarbete och projektledning.

4. Erfarenheter och observationer

a. Positiva och negativa erfarenheter

De positiva erfarenheter som projektet bidragit med är att det trots allt förts diskussioner om flexibel utbildning. Frågan har funnits på agendan. Det finns på många håll på universitetet ett engagemang och intresse för flexibel utbildning. Detta visar bl. a. den mängd ansökningar om mikrobidrag som inkom till projektet. Det fanns alltså ett intresse att utveckla nya former för genomförande av

¹⁰ Bilaga 3 Projektorganisation och deltagare för respektive verksamhetsår 2006-2009.

 Karlstads universitet	Dokumentnamn Slutrapport	Projekt Flexibel utbildning 2006-2009			
	Författare Lena E Johansson	Godkänd av Biblioteksnämnden	Datum 2010-08-15	Dokumentnr./Dnr DnrC2010/587	Revision

utbildning. Till de positiva erfarenheterna hör också de konferenser, seminarier, filmer samt studieresor som genomförts.

Projektet har möjliggjort för några anställda att delta i utveckling som annars inte varit möjlig. Förhoppningsvis har projektet i någon mån bidragit till att öka medvetenheten och kunskapen om vad som krävs för att bedriva flexibel utbildning. De lärare som erhöll utvecklingsmedel bidrog till att öka antalet flexibla kurser. Vi har också inom ramen för projektet prövat nya arbetsformer, samverkan mellan IT-pedagogerna på Lärstöd och utvecklingskoordinatorer ute på fakulteterna. De erfarenheterna kan förhoppningsvis användas i det fortsatta arbetet. Vi har också under 2009 fokuserat på frågan om kvalitet inom flexibel utbildning, ett arbete som också fortsättningsvis kan utvecklas.

Till de negativa erfarenheterna måste läggas de ständiga förändringar i projektorganisationen som egentligen enbart bidragit till att projektet dränerats på kraft och energi. Frågor om flexibel utbildning har haft olika grad av prioritet på fakulteterna vilket ledde till olika förutsättningar för utvecklingskoordinatorerna. Det skapade splittring och oklarhet. Det har varit svårt att driva ett universitetsgemensamt projekt med olika viljor och delade meningar både inom och utom projektet.

Trots att intresset för flexibel utbildning bland studenterna har varit obrutet positivt i femton år och att det i dag väsentligt bidrar till en god ekonomi för universitetet är det svårt att få legitimitet att med kraft driva frågorna. *Det är svårt för frågorna att få fäste i organisationen och att bli prioriterade i det dagliga arbetet.*

b. Svårigheter och problem

En svårighet har varit att driva ett universitetsövergripande projekt med delvis oklar beslutsordning och ständiga förändringar av projekttilhörighet. Universitetet har under projekttiden genomfört stora organisationsförändringar och frågan om flexibel utbildning ”drunknade” kanske bland mängden av frågor som krävde sin lösning. *Frågan om flexibel utbildning är inte okontroversiell och det finns många inbyggda motsättningar som påverkar dess lösning.*

Trots beslut om fördelning av särskilda resurser (del av tjänst) har det varit svårt för projektdeltagarna att prioritera arbetet. Många olika frågor konkurrerar om uppmärksamheten. Intresset för flexibel utbildning varierar på de olika fakulteterna och förutsättningarna har därför varit olika. *Det har känts ineffektivt och tungarbetat.*

 Karlstads universitet	Dokumentnamn Slutrapport	Projekt Flexibel utbildning 2006-2009			
	Författare Lena E Johansson	Godkänd av Biblioteksnämnden	Datum 2010-08-15	Dokumentnr./Dnr DnrC2010/587	Revision

En fråga man ställer sig så här i efterhand är om det är lämpligt att driva frågor om utveckling av flexibel utbildning i projektform. Ett så brett uppdrag förtjänar en bättre förankring i organisationen och en tydlighet mot andra enheter, fakulteter och medarbetare.

5. Förslag till förbättringar/erfarenheter till kommande projekt

Hur ser det framtida utbildningslandskapet ut? Kommer intresset för flexibla utbildningsformer att öka? På vilket sätt skall man ta tillvara universitetsövergripande erfarenheter och kunskaper? Behövs det fortsatt särskilda stödenheter eller är kunskaper och färdigheter var mans egendom? Det är frågor som infinner sig när man skall försöka blicka framåt.

Har vi inom universitetet en organisation där vi fångar upp och tar till vara på kunskaper och erfarenheter i Sverige och övriga världen? Vad betyder det för utvecklingen av flexibel utbildning att det inte finns ett nationellt stöd för dessa frågor? Sverige skiljer sig därvid lag mot de övriga nordiska länderna där det genomförs stora nationella satsningar.

Professor Rune Krumsvik från Norge beskriver den digitala revolutionen och hur förutsättningarna för undervisning och lärande påverkas av IKT. Tid, rum och plats för lärande kommer att förändras och vi måste utveckla nya basfärdigheter.

Trots att det på många håll inom universitetet har gjorts flera försök att utveckla infrastruktur och former för stöd till flexibel utbildning under hela 2000-talet så kvarstår frågan delvis olöst. Det saknas fortfarande *en centralt formaliserad arena* med ett övergripande ansvar och avsättningar i budget för utveckling av flexibel utbildning.

Förslag till förbättringar för nya projekt: tydligare ledning, bättre förankring i organisationen och klarare ansvarsfördelning är några förutsättningar som kan underlätta och som även kan bidra till större effektivitet. Förmodligen bör liknande projekt vara mer fokuserade och inriktade på vissa frågor där mandat och beslutanderätt finns inom projektet.

Erfarenheterna har visat att det inte har varit möjligt att samla ansvaret i ett projekt och på det sättet driva frågorna framgångsrikt.

 Karlstads universitet	Dokumentnamn Slutrapport	Projekt Flexibel utbildning 2006-2009			
	Författare Lena E Johansson	Godkänd av Biblioteksnämnden	Datum 2010-08-15	Dokumentnr./Dnr DnrC2010/587	Revision

6. Övrigt

Med nuvarande organisation (fyra fakulteter) finns risk för att parallella funktioner och stödgrupper utvecklas och att det blir svårt att ta till vara på universitetsgemensamma erfarenheter och kunskaper.

Bilagor

- Bilaga 1 Organisering av distansutbildning
- Bilaga 2 Statistik: antalet studenter som läser på distans på Karlstads universitet
- Bilaga 3 Projektorganisation och projektdeltagare 2006-2009

Rektorsbeslut och slutrapporter för respektive verksamhetsår:

[Rektorsbeslut avveckling av institutet HELP \(DnrC2004/325\)](#)

[Rektorsbeslut förstudien \(Dnr C2006/142\)](#)

[Rektorsbeslut fortsättning av projektet DnrC2006/197](#)

[Rektorsbeslut lokalt uppdrag 2009 \(Dnr C2009/85\)](#)

[Förstudie 2006¹¹](#)

[Slutrapport 2007¹²](#)

[Slutrapport 2008¹³](#)

[Slutrapport 2009¹⁴](#)

¹¹ www.intra.kau.se/dokument/upload/51D8A28B1876e20601gj1765914/Slutrapport.pdf

¹² www.intra.kau.se/dokument/upload/C10B945F09ea11915DLvr198F2B8/flex.pdf

¹³ www.intra.kau.se/dokument/upload/C10B945F09ea11BBD7pGik949124/Projektredovisning.pdf

¹⁴ www.intra.kau.se/dokument/upload/C10B945F1405a204EDIjFEEC4E57/slutrapportFlexutb%202009.pdf

Bilaga 1 Organisering av distansutbildning (utdrag ur Nätuniversitetets studie)

Nätuniversitetets studie

En studie av mål och visioner, strategiska beslut och organisatoriska förändringar av betydelse för den IT-stödda distansutbildningen vid lärosäten inom Nätuniversitetet genomfördes under 2004.¹⁵

Rapporten redovisar fyra olika faktorer som de största hindren för en positiv utveckling

- brist på tydlig, förankrad och legitim samordning
- brist på kontinuitet
- brist på reflexion kring och analys av verksamheten
- brist på återkoppling och informationsspridning

Organisering av IT-stödd distansutbildning

Bland många möjliga modeller för organisering av verksamheten inom IT-stödd distansutbildning, kan följande grundläggande modeller illustrera situationen som den idag ter sig i Nätuniversitetets kartläggning. Samtliga förekommer, ofta samtidigt, mer sällan renodlade:

Anarkimodellen

- Inga centrala prioriteringar
- Minimal central finansiering av kursutveckling
- Låg nivå på infrastruktursatsningar, "kan själv"
- Eldsjälar
- Låg grad av medvetenhet om vad som pågår för övrigt

Förhandlingsmodellen

- Grupperingar på mellannivå (fakultet/områden) som påverkar mål och prioriteringar
- Halvstora investeringar i infrastruktur
- Finansiering via mellannivå
- Utbildning/stöd till entusiasterna

Centralmodellen

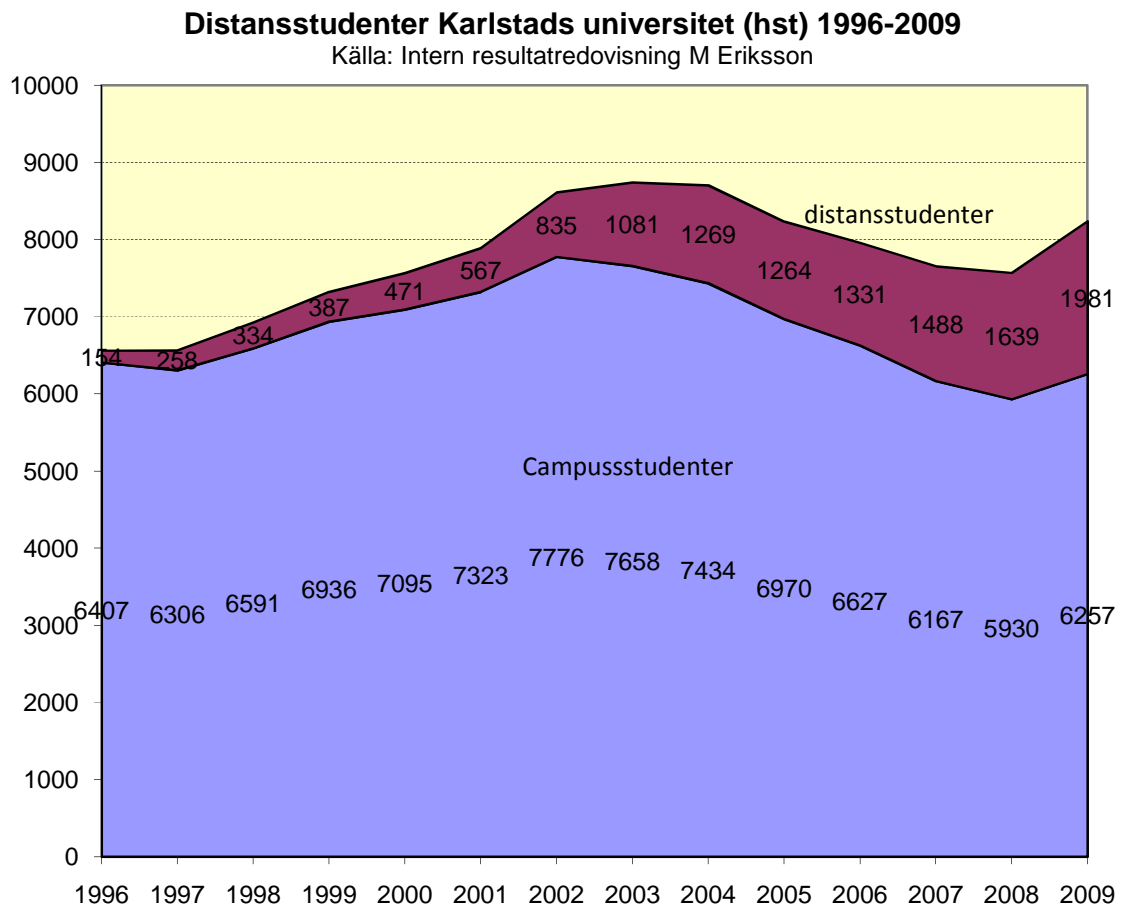
- Centrala prioriteringar – storskalighet
- Övergripande infrastruktursatsningar
- Professionella utvecklare och utbildare inom "educational technology", "instructional design" etc.

Centralmodellen är i de flesta fall den enda rimliga om man vill få till stånd en mera hållbar och ekonomiskt försvarbar organisatorisk utveckling. På den nivån kan gemensam infrastruktur på IKT-sidan, samt tjänster för samordning, utbildning, pedagogiskt stöd och teknisksupport inrättas, till nytta för hela lärosätet. Detta är dock beroende av dels målsättning och prioritering på högsta ledningsnivå, dels avsättningar i budget för beslutade satsningar.

¹⁵ Från ord till handling, 2004, Nätuniversitetet, Margareta Gisselberg, Hans-Olof Forsberg och Katarina Riabacke

Bilaga 2 Statistik: antalet studenter som läser på distans på Karlstads universitet

Röd färg: Distanstudenter
Blå färg: Campusstudenter

Bilaga 3 Projektorganisation och projektdeltagare 2006-2009

Projektorganisation 2006

Förstudien drevs som ett brett projekt med deltagare från samtliga fakulteter eller organisatoriska enheter med tyngdpunkt på representation från lärarkåren (totalt 30 personer).

- Beställare: Rektor Christina Ullenius
- Referensgrupp: Universitetets ledningsgrupp
- Styrgrupp: Administrativa chefer på fakulteterna, biblioteksdirektör, chefen för VPU, chefen för IT Strategi (styrgruppsordförande Håkan Spjuth)
- Projektledning: IT-strateg Håkan Spjuth, projektledare Lena E Johansson och projektinformatör/sekreterare Ximena Dahlborn
- Projektgruppen: representanter från fakulteter, lärarkansli, bibliotek samt gemensam administration

Projektgrupp 2006

Fakulteten för ekonomi, kommunikation och IT

Louise Ulfhake

Fakulteten för teknik och naturvetenskap

Morgan Leander

Jan Ekelöf

Kenneth Bengtsson

Jan Alexandersson

Charles Jansson

Birgitta Svensson

Per-Eric Åhlén

Inger Arenö

Fakulteten för samhälls- och livsvetenskaper

Hans-Olof Höglund

Magnus Lind

Fredrik Holm

Nina Sundberg

Lena German-Millberg

Estetisk-filosofisk fakultet

Kjell Löden

Ulla Högberg

Christina Andersson

Birgitta Jacobsson-Holm

Ulf Jonasson

Andreas Nyström

Susanne Duek

Elisabeth Wennö

Lärarytbildningens kansli

Lennart Jansson

Biblioteket

Markus Schneider

Ulf Olsson

Carin Andersson

Ann Dyrman

Marianne Sverström

Gemensamma administrationen

Fredrik Tigré, IT-service

Arvid Dahlgren, Kommunikation och relationer

Studentkåren

Fredrik Olsson

Forts Bilaga 3

Projektorganisation 2007

- Beställare: Rektor Christina Ullenius
- Referensgrupp: Universitetets ledningsgrupp
- Ansvarig: Prorektor Lars Haglund
- Styrgrupp/arbetsgrupp: representanter från fakulteter, lärarkansli, bibliotek samt gemensam administration utsedda av vicerektorer/dekaner

Deltagare styrgrupp/arbetsgrupp 2007

Lars Haglund, prorektor

Louise Ulfhake, fakultetsrepresentant, Fakulteten för ekonomi, kommunikation och IT

Per-Eric Åhlén, fakultetsrepresentant, Fakulteten för teknik och naturvetenskap

Magnus Lindh, fakultetsrepresentant, Fakulteten för samhälls- och livsvetenskaper

Ulla Högberg, fakultetsrepresentant, Estetisk-filosofisk fakultet

Markus Schneider, universitetsbiblioteket

Håkan Spjuth, IT-strateg

Lennart Jansson, utbildnings och forskarsamordnare/lärarytbildningen

Fredrik Olsson, studentkåren

Lena E Johansson, projektledare

Projektorganisation 2008

Projektet omorganiseras och en projektgrupp (arbetsgrupp) bildas med lärare och personal från gemensam förvaltning, lärstöd och en projektledare. En ny styrgrupp samt projekt/arbetsgrupp och projektledare utgör projektorganisationen, formellt ansvar har prorektor.

- Styrgrupp: Thomas Blom, prorektor, Håkan Spjuth, kanslichef och Lennart Jansson, utbildnings och forskarsamordnare/lärarytbildningen
- Ansvarig: Prorektor Thomas Blom
- Arbetsgrupp utsedd av vicerektor/dekan

Arbetsgrupp under 2008

Thomas Blom, prorektor

Louise Ulfhake, fakultetsrepresentant, Fakulteten för ekonomi, kommunikation och IT

Peter Röjder, fakultetsrepresentant, Fakulteten för teknik och naturvetenskap

Magnus Lindh, fakultetsrepresentant, Fakulteten för samhälls- och livsvetenskaper

Ulla Högberg, fakultetsrepresentant, Estetisk-filosofisk fakultet

Anneli Bodén, gemensam administration

Claes Asker, universitetsbiblioteket

Fredrik Olsson, studentkåren

Lena E Johansson, projektledare

Projektorganisation 2009

Projektet flyttas till Biblioteket. Biblioteksnämnden är, enligt lokalt uppdrag 2009 (Dnr C2009/85) projektbeställare. Ansvarig är bibliotekschefen och projektledaren från Lärstöd biblioteket.

- Beställare: Rektor Kerstin Norén via lokalt uppdrag till Biblioteksnämnden
- Återrapportering och utvärdering 2010-08-31 till Biblioteksnämnden, enligt lokala uppdraget
- Arbetsgrupp: representanter från fakulteterna, gemensam administration/lärarytbildningen, biblioteket samt studentkåren.

Arbetsgrupp 2009

Louise Ulfhake, fakultetsrepresentant, Fakulteten för ekonomi, kommunikation och IT

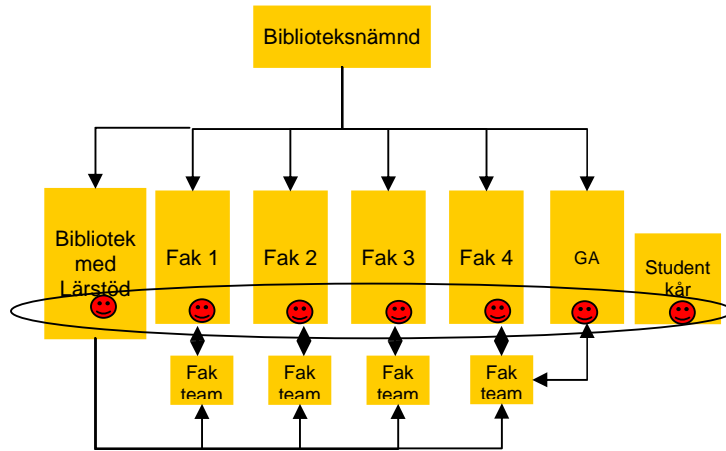
Peter Röjder, fakultetsrepresentant, Fakulteten för teknik och naturvetenskap

Magnus Lindh, fakultetsrepresentant, Fakulteten för samhälls- och livsvetenskaper

Ulla Högberg, fakultetsrepresentant, Estetisk-filosofisk fakultet Anneli Bodén, gemensam administration

Forts Bilaga 3

Claes Asker, universitetsbiblioteket
Fredrik Olsson, studentkåren
Lena E Johansson, projektledare

Resurs för utveckling och stöd av flexibel utbildning